

СПРАВА «ЦЕНТР «УКРАСА» ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF TSENTR «UKRASA» v. UKRAINE)

(Заява № 2836/10)

Стислий виклад рішення від 25 листопада 2021 року

02 липня 2004 року підприємство-заявник придбало на прилюдних торгах будівлю, яка належала дочірньому підприємству «Р.А.С.» відкритого акціонерного товариства (далі — ВАТ) та на яку Державною виконавчою службою було накладено арешт з метою погашення боргів підприємства «Р.А.С.». Того ж дня Державна виконавча служба видала підприємству-заявнику акт про придбання будівлі, а приватний нотаріус — свідоцтво право власності на будівлю.

Щодо провадження № 12/254

16 липня 2004 року ВАТ звернулося до Господарського суду Рівненської області (далі — господарський суд) з позовом проти Державної виконавчої служби, організатора прилюдних торгів та підприємства-заявника з метою повернення будівлі з власності підприємства-заявника. ВАТ стверджувало, що було власником будівлі, а передача будівлі до статутного фонду підприємства «Р.А.С.» була незаконною. Підприємство «Р.А.С.» брало участь у провадженні як третя особа на стороні позивача, яка не заявляє самостійних вимог, та підтримувало вимоги ВАТ.

За результатами нового розгляду справи у серпні 2005 року господарський суд закрит провадження, відмовивши у задоволенні позовних вимог як необґрунтованих. Львівський апеляційний господарський суд та Вищий господарський суд України залишили рішення без змін.

Щодо провадження № 2а-414/07

У лютому 2007 року підприємство «Р.А.С.» звернулося до Рівненського міського суду (далі — міський суд) з адміністративним позовом проти Державної виконавчої служби та підприємства-заявника щодо накладення арешту на будівлю, її продаж та придбання підприємством-заявником. Міський суд визнав дії Державної виконавчої служби щодо накладення арешту та продажу будівлі протиправними, а в решті вимог відмовив. Львівський апеляційний адміністративний суд та Вищий адміністративний суд України залишили рішення без змін.

Щодо провадження № 15/140

У листопаді 2008 року, посилаючись на ухвалу апеляційного суду у справі № 2а-414/07, підприємство «Р.А.С.» звернулося до господарського суду з позовом проти організатора прилюдних торгів, підприємства-заявника та Державної виконавчої служби щодо визнання недійсними проведення прилюдних торгів, придбання будівлі підприємством-заявником та його власність на неї. Господарський суд задовольнив позов підприємства «Р.А.С.».

Подавши апеляційну скаргу, підприємство-заявник вказувало на силу *res judicata* рішень, внесених у справі № 12/254 та просило припинити провадження. Львівський апеляційний господарський суд та Вищий господарський суд України залишили рішення без змін.

Щодо провадження № 11/74

У 2009 році підприємство-заявник звернулося до господарського суду з позовом проти підприємства «Р.А.С.», Державної виконавчої служби та організатора прилюдних торгів, вимагаючи відшкодування коштів на придбання будівлі та її поліпшення. Господарський суд відмовив у задоволенні позову.

У 2012 році Рівненський апеляційний господарський суд присудив підприємству-заявнику відшкодування, яке пізніше йому було сплачено Державною казначейською службою України.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) підприємство-заявник скаржилося за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на повторний розгляд національними судами одного і того ж спору між тими ж сторонами, зокрема, що у справі № 15/140 господарські суди не врахували остаточні рішення, ухвалені у справі № 12/254 щодо дійсності прилюдних торгів та його права власності на будівлю. Підприємство-заявник також скаржилося, що у справі № 15/140 господарські суди інакше застосовували ті самі норми законодавства та інші нормативно-правові акти, ніж у рішенні Верховного Суду України від 04 липня 2007 року у справі № 6-4424св05, яка, на його думку, була аналогічною.

Розглянувши скаргу підприємства-заявника за пунктом 1 статті 6 Конвенції, Європейський суд, насамперед, зауважив, що в обох провадженнях позовні вимоги були ідентичними, до того ж у провадженні № 12/254 підприємство «Р.А.С.» могло заявити самостійні вимоги, якби вважало, що його права мали бути захищені, натомість воно взяло участь у провадженні в якості третьої особи на стороні позивача.

Також Європейський суд зазначив, що підприємство «Р.А.С.» почало оскаржувати дії Державної виконавчої служби лише після ухвалення остаточного рішення у провадженні № 12/254, під час якого було відмовлено у задоволенні позовних вимог, які воно підтримувало. Отже, дії, вжиті підприємством «Р.А.С.» у провадженнях № 2а-414/07 та № 15/140, були спрямовані на визнання недійсними наслідків рішень у провадженні № 12/254.

Європейський суд дійшов висновку, що провадження № 15/140 нівелювало результати провадження № 12/254, позбавило остаточне рішення юридичної сили, призвело до порушення принципу юридичної визначеності, та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Стосовно іншої скарги підприємства-заявника Європейський суд вказав, що вона не виявляє жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї, відхилив цю частину заяви як явно необґрунтовану, визнавши її неприйнятною відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятною скаргу щодо питання *res judicata*, а решту скарг у заяві — неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції».